Tunnen taiteilijan

Ystäväni taidemaalari, runoilija, filosofi, muusikko ym. ym. kurvaa pihaan ja paperinivaskaa heiluttaen pyytää apuani tekstin suomentamisessa. Hän on jonkin aikaa perehtynyt viuluihin, niiden rakentamiseen ja soittamiseen. Nyt hän on löytänyt vanhojen mestareiden ohjeita viulun jousen rakenteesta. Hän ei tahdo saada kaikkia sanoja yhtä aikaa suustaan selittäessään millainen taito ja filosofia kätkeytyy jouseen – vähintään yhtä paljon kuin itse viuluun. Luovuus virtaa hänessä vuolaana. Ympäristön rajoittuneisuudesta piittaamatta hän antautuu toteuttamaan sitä, minkä kutsun kuulee sisimmässään.

Taidetta ei luo vilkas mielikuvitus, vaikka ajattelemattomat usein luulevat juuri sen olevan taiteellisen luomisen elinehto. Mielikuvitus ja äly voivat saada aikaan pinnallisesti vaikuttavia, hetkellisesti kiinnostavia teoksia, mutta ei pidä sekoittaa kuvittelua ja intuitiota. Paras taide tuo aistittavaksemme ajattomia totuuksia. Taitelijalla on kyky ottaa vastaan intuitio ja välittää kuulijalle tai katsojalle ”ei sitä minkä ihminen näkee, vaan se mitä Jumala näkee”.

Vuosikymmeniä sitten ilmestyneessä kirjassaan ”Idealistinen elämänkatsomus” filosofi ja Intian presidenttinäkin 1960-luvulla toiminut Sarvepalli Radhakrishnan kirjoittaa: ”Käytämme aistiemme voimaa käsittääksemme esineiden ulkonaisen muodon; käytämme älyn kykyjä ymmärtääksemme niiden loogiset suhteet, mutta sielun voimia tarvitaan, jotta voitaisiin oppia tuntemaan olioitten sielu. - - Niin kauan kuin harhailemme aistimusten ja älyn yksityiskohdissa, sielumme ei toimi.”

Vain äärimmäisinä vapauden hetkinä tulemme yhdeksi syvimmän itsemme kanssa tai pääsemme lähelle sitä. Todellinen taide ei ainoastaan kiinnosta tai miellytä aistejamme, vaan se koskettaa sielua ja muuttaa olemuksemme, kirjoittaa Radhakrishnan.

Taiteilija-ystäväni on lahjakas ja luovuuden oivaltanut henki, joka etsii ymmärrystä itselleen ja välittää löytöjään toisillekin. Se jos mikä on Luojan kunniaksi elämistä, uskonnon kieltä käyttääksemme.

Mekaaninen jumaluusoppi ei koskaan tuo sitä vapautumista, minkä herkästi avoin intuitio antaa kaikkeen elämään. Todellisen taiteilijan koko elämä on luomista, se on jatkuvaa rukouksen tilaa Suuren Totuuden yhteydessä. Se voi joskus olla tuskaistakin rukousta omassa ja ympäristön ahtaudessa. Se ei ole itsekästä pyytämistä tai joutavanpäiväistä pelastumisesta huolehtimista, vaan se on jatkuvaa ammentamista elämän alkulähteestä. Todellinen taiteilija murtaa muurit yksilöllisen ja kaikkiallisen väliltä.

Ystäväni, taiteilija, maalatessaan maisemaa – ulkoista tai sisäistä – eläytyy ja sulautuu siihen, tulee yhdeksi sen kanssa ja näin ammentaa sen syvimmästä olemuksesta. Tullessaan yhdeksi kaikkeuden kanssa ihminen voi hetkessä päästä ajan alkulähteille ja oivaltaa totuuden. Totuuden tuominen toistenkin nähtäväksi, kuultavaksi ja koettavaksi vaatii myös teknisen toteuttamisen taitoa: sivellintekniikkaa ja värioppia, kielen hallintaa tai viulunjousen täydellisen rakenteen oivaltamista.

Heikki Juutilainen
ULTRA 9/2008